

SZARVAS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Bellezay-ut 9. hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Nyitlterben egy sor közlési díja 50 fillér. Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

Felolós szerkesztő:

Ifj. Krecsmárík Endre.

KIADÓHIVATAL:

Bellezay-ut 9. számú ház, hova az előfizetési és a hirdetési pénzek küldendők.

Előfizetési díj: Egész évre 8 K. Fél évre 4 K. Negyed évre 2 K. Egyes szám ára: 20 fill.

Szarvas rendezett tanácsú város lesz.

A közigazgatási törvény revíziójának munkálatai már javában folynak a belügyminiszteriumban. Egyik legfontosabb rendelkezés az új törvényvel kapcsolatban — mint meghízható helyről értesülünk — az, hogy öt város lesz törvényhatósági joggal felruházva. Az öt város Brassó, Szolnok, Szombathely, Nyiregyháza, Abony. Apatin, Békéscsaba, Csongrád, Kalocsa, Mohács, Nagyszalonta, Orosháza, Szarvas és Törökszentmiklós pedig rendezett tanácsú városok lesznek.

Valamennyi vidéki város állami rendőrséget kap és az eddigi 3 millió államsegélyt fokozatosan 6 millióra emeli fel az állam. Rendezi a törvény a városok háztartásának ügyét is, kötelezi a városokat elsősorban a közegészségügyi intézmények létesítésére és rendezni a háziüzemek kezelésének kérdését is.

Békésmegyének ezidőszerint csak egy rendezett tanácsú városa van és ez Gyula, ha ő kibírja a város terheit, akkor Orosháza és Szarvas, mely jóval nagyobb Gyulánál, szintén elfogja viselni minden különösebb meröltetés nélkül.

Orosháza és Szarvas nem kérte az átalakulást és nem is akar várossá lenni; azonban az új törvény szerint azokká kell lenniök.

A maradi gondolkozású emberek nagyon félnek a várossá való átalakulástól, azok azonban, akik tisztán látják a haladás áldásait, örömmel üdvözlük az új törvényjavaslatot. Alapos a remény hogy minél hamarabb törvény lesz e javaslatból és 1915-ben Orosházának, Csabának és Szarvasnak adminisztrációjuk lesz.

Képviselőtestületi közgyűlés.

A július hó 22-iki képviselőtestületi közgyűlésről szóló rövid jelentésünk következő: Az elhalálozott Zvarinyi János helyébe központi választmányi tagul Krsnyák Mihály adóügyi jegyzőt választották be.

A községi ovodák és községi iskolák 1913—14-iki költségelőirányzatát elfogadták.

Több jelentést hallgattak végig az iparostanonciskola elmúlt tanévére, 1300 kor államsegély elszámolására, 1913—14-ik évi költségelőirányzatára vonatkozólag. Ezen iskolával kapcsolatban az iparos-tanonciskola bizottságának ama határozatával foglalkoztak bővebben, mely szükségesnek jelentette ki azt, hogy az építő-iparosok kereskedő tanoncok részére szaktanítói állások létesítésének. Bár fontosnak tartotta a képviselőtestület e szükséglet kielégítését, de nagyon helyesen mégis Dr. Haviár Gyula álláspontjára helyezkedett, aki szerint Szarvasnak, mint túlnyomólag földmives lakosu községnek első sorban földmives iskoláról kellene gondoskodni. Fedezethiány miatt e kérdés felett végleges döntés nem történt.

Mucha Pál és társai kocsisok csma-átalányát megszavazták.

A közvilágítási villanylámpák felállításí pontjait magállapító bizottságba Ponyiczky Kálmán mérnök, továbbá Simon András és Grimm Mór választattak be. Kimondották azt is, hogy a villamos világítást a község közhasznu épületeibe bevezetik, de a bérelt helyekre csakis a bérlő terhére hajlandók ezt eszközölni.

Székely Mihály balszerencséje.

A körünkben tartózkodó jeles aviatikust, Székely Mihályt valósággal üldözi a balsiker. Az elmúlt vasárnap újabb repülést hirdetett a bikazugi téren. Egész délelőtt szép idő volt, délben azonban olyan hatalmas zápor támadt, hogy a repülésre gondolni sem lehetett.

Az elmúlt szerdán délután Szarvas község előljároságát akarta megtisztelni avval, hogy a részére juttatott segély némi viszonzása fejében kizárólag a számukra tartott volna előzetes magyarázattal s gép-

ismertetéssel kapcsolatos repülést a bikazugi repölőhelyen Szerdán azonban oly heves szél dühöngött, hogy Székely már délelőtt tudatta az előljárosággal a felszálás elmaradását. De súlyos baj is érte a gépet e napon. A heves szél egy erősebb rohama felkapta a monoplánt s házmagasságra vev fel, a földhöz vágta s egy szárnya eltört. A sok balsikernek mindenesetre egyik fő oka a repülőgép gyengesége is.

Panaszkodva említette Székely, hogy egy olyan rendes 24000 koronás Bleriot-típusu gépen remek dolgokat tudna produkálni. A megyében sikeres felszállásokat végző Lányi Antal főhadnagy és jeles pilóta véleménye szerint a monoplán helyett a biplán, az az a két siku repülőgép sokkal alkalmasabb a repülési produkciókra. Csak egy nagy hibája van, s ez, hogy drágább jóval a monoplánnál. Itt említjük meg, hogy a Szent-István-napi budapesti repülésen a megyei aviatikusok, Székely, Kvasz, Dobos, továbbá Lányi Antal főhadnagy is részt vesznek.

Ásatás a szarvasi

Telekhalmon.

Szarvas községtől keletre, 10 Km. távolságra fekszik a berényi ut mentén egy nagyon formás, mintegy 6 m. relativ magassággal bíró halom, az u. n. Telekhalom. E tekintélyes nagyságu halom folytatását képezi egy északnyugati irányú partos vonulat. E halom telve van téglatörmelékkel és csontdarabokkal, úgy szintén a partos vonulaton is erősen téglás helyeket találni.

Múlt hó 25-én szerkesztőnk ásatást rendezett e halmon, melynek területét Medvegy György gazda bérlí. Tizenkét kutató árok 25 m. hosszúságban vontatott s az eredmény igen tanulságos. A halom keleti felső részén két ásó mélységben lapos téglák törmeléke, mézshabarcs, vakolat s több kilogram, sőt mázsás sulyu terméskövek kerültek elő nagy mennyiségben. A szürkés színű, faragott terméskövek s a 18 cm. széles, 35—40 cm. hosszú s 4.5 cm. vastag vörös téglák oszlopos épület részei lehettek.

A halom többi részén nagy mennyiségű csontváz, volt rendetlen össze-visszaságban. Csak egy-két esetben lehetett bolygatatlan vázkat lelteni, kelet-nyugati irányu fekvésben. Fel-nöttek, gyermekek, férfiak, asszonyok csontvázai vegyesen fordultak elő a téglatörmelé-

kes földben. Melléklet egy rendkívüli oxidált állapotú érem volt, melyről nagy fáradság és kellő vizsgálat után sikerült szerkesztőknek megállapítani azt, hogy I. Ferdinánd magyar király ezüst dénárja 1555-ből.

Érdekes volt egy rendkívüli feltűnő mongol típusú öregférfi feje, igazi tatárkoponya. Koporsókorhadék szintén sok volt. E helyre vonatkozólag szerkesztők véleménye a következő. A halom s a partos vonulat a décsi pusztán fekszik. Már a XII. század elején igen népes királyi birtok volt Décs (melyet később helytelenül Décsnek neveztek). A XVI. sz. ban a megye egyik legnépesebb s leggazdagabb faluja állott a mai décsi pusztán helyén.

1596-ban azonban szomorú sors érte. Ugyanis még a Gyula várának bevételéhez Pertoff török basa által segítségül hívott tatárok teljesen elpusztították s templomának tégláit a török később elhordatta. E Décs falu valószínűleg a Telekhalomtól északra eső Décsi halom környékén terült el, de az is bizonyos, hogy a Telekhalmon szintén állott valamelyes templomépület, mely körül temetkeztek is, viszont a halom folytatását képező partos vonulaton pedig lakóházak emelkedtek.

Alkalmassá az 1596-iki tatárpusztítás, mely Décs falut is tönkre tette, ezt a helyet is feldulta s a lakosságot legyilkolta és kifosztotta. Tatárkézre valló rombolás mellett bizonyít az is, hogy a csontvázak között egy szörnyeteg formájú koponyával bíró nagyon jellegzetes mongol (tatár) típusú csontváz is volt mely szélesen elütött a többtől. A hslom és környékének átkutatása heteket venne igénybe s csakis megfelelő anyagi segítség mellett volna lehetséges.

Hirlapírás a szemétdombon.

Érett elméjű s jó izlésű emberek érthető undorral fordulnak el az olyan találóan „szenylap“-nak nevezett hirlapírói tákolmánytól, melynek célja korántsem a közérdek védelme, de a magánemberek becsületén való piszkos élösködés. A hivatásos újságíró feladata nemes és nagyjelentőségű az általános emberi művelődés szempontjából, az obskurus multu s nem a legtisztességesebb ál-hirlapírók ellenben az emberi művelődés salakjai.

Tapasztalhatjuk a mindennapi életben nem egyszer, hogy nagy tekintélyű, kiváló tudású munkás emberek gyakran vannak kitéve durva inzultusnak ezen újságíró-paraziták részéről. Munkájuk könnyű és jövedelmező, csak hogy sajnos, ez a jövedelem a nyilvános hölgyek jövedelméhez hasonló természetű, az az kissé undorító. Könnyű a munkájuk azért, mert ők, mint a társadalom kilökött szemetjei, erkölcsileg már mitse veszíthetnek s minden erkölcsi kockázat nélkül szegénylegényeskedhetnek a közérdekre egyáltalában nem tartozó magánügyekben. De munkájuk jövedelmező is, mivel a durva csöcselék legalja, mint a galacsinhajtó bogár, csakis a szemétre vágyik s a hirlapírás így kerül aztán a szemétdombra a jóízű rovására. Óh hány félbemaradt intelligenciájú s az obskurus perekből kifogyott zugprókátor élösködik ezen a téren.

A társadalom hány lezüllött salakja kerül ki ezen álhirlapírók sorából? Iszákosok, sikkasztók, csalók, szélhámosok, kik becsületes uton nem tudnak érvényesülni, az újságírás ürügye alatt fosztogatják, mocskolják a magánbecsületet. Magam is ismerek, épen nem kell ugyan messzire mennem, nem egy ilyen Illavai premieren átesett alakot.

Intelligenciájuk alig valami, de jellembeli pocsétájuk annál nagyobb. A legtorzabb fegyentípusok. Lötyögő-pötyögő pohos alkoholisták, akik versenyt futnak a dutyi felé s hol az egyik, hol a másik előzi meg egymást egy számárfejjel, de mind eléri azt a célt. Piszkos szemétdombmunkájokban a közérdeknek nyoma sincs, ellenben az ilyen kiközösített salakok teleplezése közérdek szempontjából égetően fontos. A szenyben élő patkányok pusztítása köztisztasági szempontból mindig aktuális.

Az ál-hirlapírók alapos megleckéztetését a közérdek teszi nagyon szükségessé. Egy percig sem szabad késlekedni, mert ezek a terhelt egyének a közérdeklőség szabadon járó dühöngő bolondjai, amolyan élő, rosszul feldozott, toldozott rozsdás jellemű szesztartályok, melyekben a kozmás olaj minden pillanatban eldőlhet a társadalmi béke és az erkölcsi világrend kárára.

Antialkoholista.

H I R E K.

— **Eljegyzés.** Gádoros község rokonszenves és közbecsülésben álló ev. lelkésze, *Russ Zoltán*, eljegyezte Szarvasról *Válkovszky Erzsikét*, *Válkovszky Mihály* szarvasi tekintélyes földbirtokos kedves leányát. Gratulálunk!

— **Kinevezés.** A m. kir. földmiv. miniszter Mezőhegyes állami mintagazdaság kiváló állatorvosát, *Heim Jánost* főállatorvossá nevezte ki A nagy népszerűségnek és tiszteletnek örvendő állatorvos *Dr. Krecsmárik János* udvari tanácsos sógora. A kinevezéshez gratulálunk.

— **Athelyezés.** A kultuszminiszter *Margócsy Emma* szarvasi polgáriskolai tanítónőt *Ruttkára* helyezte át.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter kinevezte a szarvasi áll. elemi iskolánál szervezett új tanítónőt állásra: *Szabadosné Dely Mária* okl. tanítónő.

— **Adomány.** A tanítóképzővel kapcsolatos gyakorlóiskola nyugalmazott, érdemes tanítója, *Margócsy Gyula* a szarvasi községi iskolák tantestülete részére több hasznos könyvet adományozott. A tantestület ezuton köszöni meg a nemes adományt.

— **A Telekhalom szörnyetege.** A szarvasi Telekhalmon a múlt hó 25-iki régészeti kutatás alkalmával egy visszataszítóan torz formájú emberi koponya került elő, a legerősebb mongol típus. Homloka feltűnően alacsony, szemöldöke erősen dudorodó,

teljesen állatias jellegű. Arca aránytalanul széles, formátlan. A fej 60 év körüli öreg férfié lehetett s tekintettel az erősen mongol típusra, alkalmassint egy öreg tatáré. A feltevés mellett bizonyít az is, hogy a halmon levő épület s a környéki házak a lakosokkal együtt valószínűleg a török által segítségül hívott tatárok által pusztítottak el 1596-ban. A tatár koponyáján kardvágások nyomai láthatók. A koponya, valamint rekonstruált képe a Sámuel-üzlet kirakatában megtekinthető.

— **A közigazgatási bizottság. ülése.** Békésvármegye közigazgatási bizottsága legközelebbi közgyűlését augusztus 11-én tartja.

— **Aeol-hárfa a Pepi kertben.** A grófi tulajdonság képező szarvasi Pepi kert szépségét még az idegenek is megcsodálják. Délszaki növényekkel telt üvegháza maga egymlátványosság. A kert egy tekintélyes agaslatán csinos kis filagória van s ennek tetejére Aeol-harfát illesztett a tulajdonos. És amint a szél átsuhan a zenélő kürtön, a hárfa és orgona lágy akkordjaihoz hasonló melódiák zendülnek fel. Csak valahogy tudomást ne szerezzenek a fűzfa oéták e helyről, mert különben nekünk szerkesztőknek végünk lesz rövidesen ama végzetes tulprodukciónak következtében, mely a sánta versírás terén fog előállani

— **Megszűnt lap.** A „Békésvármegyei Ellenzék“ orosházi heti lap megszűnt s mint értesülünk *Aun Béla* hódmezővásárhelyi országgyűlési képviselő tulajdonában és *Faragó Sándor* felelős szerkesztésében „Orosházi Reggeli Újság“ címen új ellenzéki politikai napilap indul meg, a melyet Hódmezővásárhelyen fognak nyomtatni. Az új lap már letette az alispáni hivatalnál a törvényes 21000 korona biztosítékot.

— **Football mérkőzés.** A helybeli Sz. T. A. C. ma délután 12 5 órakor az új templom melletti nagy pályán labdarugó-mérkőzést fog tartani a nem rég alakult „Juventus“ football csapattal. Ülőhely 60 fill., állóhely 30 fill., diákjegy 20 fillér lesz.

— **Tartalékos férj.** Az elmúlt vasárnap este a szinkör helyiségében műkedvelői előadást rendezett az „Ipatos Ifjak Önképzőköre.“ A szereplők nagy ügyességgel és komoly buzgalommal játszottak, a közönség pártfogása azonban minimális jellegű volt.

— **Labdarugó-mérkőzés.** Vasárnap tartotta a szarvasi „Juventus“ football csapat mérkőzését a szolnoki M. A. V. football egylet clombinált csapatával az Erzsébet-ligeti köröndön. A versenyt elég kis számú közönség nézte végig minek oka a délutáni hitetlenül beállott zápor volt. A

mérkőzés 1/2 5 órakor kezdődött s igen érdekes lefolyású volt. A szolnokiak folyton fölényben voltak. A második fél időben Szarvas elég nagy fölényrel játszott s ügyes játékaiban a közönségnek igazán pompás alkalma lett volna gyönyörködni. A mérkőzés 6 órakor ért véget elég szép deficittel. Eredmény 3:2 szolnokiak javára.

— **Mennyi lesz az idei buza-termés.** A földmivelésügyi miniszternek legujabban kiadott vetésjelentése szerint katasztrális holdanként 7.24 mázsa, összesen 39.180.000 mázsa remélhető. A tengeri termése közepes mutat, a burgonya szép csak, helyenként ritka. A gyümölcsnek közül csak az alma és körte ígér nagyobb termést. A dinnye fejlődése visszamaradt.

— **Beküldött.** Vettük az alábbi levelet: Tekintetes Szerkesztő Ur! Szemégtödröt tisztítottam s a fuvarossal úgy egyeztem meg, hogy minden kocsi szemét elszállításáért 3 koronát adok. Feltűnt azonban, hogy a nem sok szemét igen sok fordulást tett szükségessé. Minden fordulás 3 koronába kerülve, hosszantartott a dolog s kezdetem nem bízni a fuvaros puritán lelkiismeretében. A legközelebbi fordulás alkalmával kocsiját megfigyelve, azt tapasztaltam, hogy a kocsit nem ürítette ki teljesen, de a szemét egy harmadát miníg benne hagyta. Persze így könnyebben ment a berakás, többször fordult s több 3 korona nézett ki számára. Ilyenek ami munkásaink. Nem restellenek néha szemtelenül nagy hért kívánni, de annak fejében sokszor botozni való rossz munkát végeznek — *Égy szarvasi urnó.*

U. i. Az ilyen csalás nemcsak felháborítóan arcátlan, de közérdek szempontjából is a legszigorubb hatósági megtorlást érdemel. *A szerk.*

— **Néger az utcán.** A nálunk jelenleg tartózkodó cirkuszban egy néger díjbirkózó is van. A csokoládébőrű legény persze nagy feltűnést kelt a cigánynál sötétebb halandót nem látott, jámbor szarvasi tót atyafiak között. Tedig hát nálunk is van e sötétebb atléta nem egy színrokona, avval a külömbességgel, hogy míg neki a bőre sötét, addig amazoknak részben az elméjük, részben a lelkük, esetlegmindkettő erősen fekete.

— **Erkölcsmesítő egyesület.** Rossz nyelvek beszélnek, hogy a szarvasi férjek egy része erkölcsmesítő egyesületet akar alakítani, melynek tagjai kizárólag csak férfiak lehetnek. Esténként rendez összejöveteleket szoktak tartani s ha ezen összejöveteleken asszony is megjelenne, a legsúlyosabb kihágásnak fogják ezt tekinteni. Azt nem tudni határozottan, hogy ez összejövetelek tárgyát tisztán csak a szentírás magyarázata fogja-e képezni, vagy pedig lesznek ott némi világi dolgok is?

— **Az igazságügyi miniszter Békésmegyében.** Balog Jenő igazságügyi miniszter inkognitó az elmúlt héten Békésgyulára utazott, hogy az új polgári perrendtartásra vonatkozólag megbeszéléseket folytonosan a gyulai bírákkal is. Hétfőn délelőtt megtekintette a miniszter a „Patronage” telepét is s a déli vonattal utazott el.

— **Melis János ítélete.** Országos szenczáció volt az, mikor Melis János szarvasi főgimnáziumi vallásnővér a békési evang. egyházmegyei törvényszék hivatalvesztésére ítélte azért, mert vallásellenesen adott elő növendékeinek a hittani órákon. Az ítéletet az egyetemes törvényszék is helybenhagyta végső fokon azzal, hogy a terhére rótt cselekmények beszámítás alá nem eshetnek. Nyugdíj igényét nem vesztte el. Melis János ügye újra felvételét kérte és a delegált csanád—csongrádi evang. egyházmegyei törvényszék a bemutatott orvosi bizonyítvány alapján a hivatalvesztést kimondó ítéletet hatályon kívül helyezte, de egyben az alkotmány 329. §-a f) pontja alapján felemelt hivatalától, ezzel egyszersmind a nyugdíjra való igényét is megállapította.

— **A titokzatos márványasztal rejtélye megoldva?** Lapunk múlt számában említést tettünk arról, hogy Dr. Faragó Jenő ügyvéd lakása előtt ismeretlen egyén egy márványlappal fedett asztalt tett le s ott hagyta. Az asztalt a rendőrségre vitték. Az asztalt, mint hírlík, egy szarvasi fuvaros szállította a lakás elé egy helybeli asztalos utasítására, ki készítésre csinálván az asztalt, a készített azonban nem akarta elfogadni s így egyszerűen a kapu előtt az utcára tette az asztalos a most már kevésbé titokzatos, vörös márványlappal, kitagadott asztalt.

Akarja, hogy cipője mindig jó formában maradjon? Ugy Demetrovics Józsefnél készíttesse azt, aki nemcsak technikai-
lag tökéletes munkát ad, de valóság-
lag művészi szempontból is fejlett
érzékkel, izléssel felel meg minden
követelménynek amelyet ez iparágban
a szükségletek előírnak. Az ő kiváló
szaknabeli tudása már meg is győzte
a szarvasi közönség legszélesebb réte-
geit is, úgy hogy, rövid itt tartózkodá-
sa alatt csaknem mindenki, a kinek
különös igénye van, őt keresi fel
megrendelésével.

Nyilatkozat.

Rovott multu s ezért nyíltan fel-
lépni nem merő korhely és züllött
társadalmi salakok, a csöcseléknek is
a legalja, ádáz politikai és személyi
gyűlöletből becsületesen és haszno-
san munkálkodó békés polgárokat al-
jas és ocsmány mocskolással s telje-
sen paralitikus agyra valló ostoba, bár-
gyu vádakkal erkölcsileg tönkre sze-
retnének silányítani. Egyszer már törvé-
nyes uton is az orrukra koppintot-
tunk ezeknek az obskurus lapokban
piszkolódo gazembereknek, mivel
azonban szervezeten terhelte voltuk-
nál fogva a bíróság sem veszi komo-
lyan őket, a társadalmi béke és sze-
mélyi biztonság érdekében elmebeli
állapotuknak törvényszéki orvos által
való megvizsgálását fogjuk kérelmezni
bár a kórképet előre is tudjuk s ez:
Delirium tremens potatorum. Eme
eljárásunkkal tartozunk a közérdeknek
s a becsületesen munkálkodó, jóüzlésű
s művelt polgároknak. *A szerk.*

Irodalom.

Sok érdekes és tanulmányos cikket tartalmaz a „Nemzeti Kultúra” július—augusztusi összevont száma. A számos jeles cikk közül különös figyelmet érdemel Dr. Horváth vezető cikke: „A hétszintű reform polgári iskola címen, mely lívaló pedagógiai tudással írott értekezés. Gondol: tanulmányra vall Tömörkényi Dezső „Renaissance” c. cikke is. Mindenki igaz gyönyörűséggel olvashatja a többi tanulmányos közleményt is. E legfrissebb szám tartalma a következő: Dr. Horváth: A hétszintű reform polgári iskola kérdése. — Cirbusz: Békenap az iskolában. — Szobolozsny: Az akarat szociális nevelésének problémái. — Gaždacs: Világok születése, élete és halála. — Tömörkényi: A renaissance — Élet. — Napló. — Könyvek. Nyilvános nyugtázás.

Az orosházi tanítók slőjtkiállítás.

Az orosházi állami iskola tágas rajztermében volt megtartva július hó 27-én a kiállítás.

A szép kiviteli papír, agyag és famunka tanúságot tesz arról, hogy a tanfolyamon részt vett tanítók, tanítónők, — kiknek egy része tanyáról járt be — miként Gutenberg Pál kormánybiztos is megjegyzte, igen hasznosan töltötték el július hónapját. Nagy meglepetésére szolgálhat e kijelentés, a tanfolyamon hivatásszeretettől s végtelen türelmetől áthatott vezetőjének Fenyvesi Jenő szegedi ipariskolai igazgatónak, aki immár 8-ik tanfolyamát zárta be e kiállítással.

Gyönyörködve szemlélte a szép számu látogató közönség a sok csinos és izéleses munkát, amely fokozatosan mutatja be a népiskolában tanítandó anyagot — s amely laikus szemmel nézve gyermekjáték halmaznak tűnik fel, de amelynek egyike-másika a maga nemében valóságos műremek, s mint példák mutatják, ezeket a gyermek is nemcsak el tudja készíteni, de szíves örömmel készíti is.

A benne élő játékosztón, cselekvésvágy készíti erre, nem a kényszerítés, s az újabb pedagógia helyesen e kimeríthetetlen erőkre támaszkodva képes a gyermeknek valamennyi fejlődésnek indult, vagy még leginkább csirájában szunnyadó képességeit hatalmátta keríteni, irányítani, fejleszteni, szóval ez uton képes az egész embert nevelni. Ezért mondják, hogy a jövő iskolája: a munka iskola.

A népiskola azonban nem valamely iparagat tanít, mert nem szakiskola, hanem ebből is általános tudást, ügyességet, készséget akar nyújtani. Ezt a tervszerű fokozatos fejlesztéssel el is éri.

Amidőn az iskolás gyermek papírt hajtogat, nyírbál, ragaszt, avagy anyagot formál, akkor nem pusztán gépies munkát végez, hanem e foglalkozása közben tervez, bírál, ítél; képzelő-tehetsége, látása, izlése, szín s alakérzéke helyes irányban fejlődik, emlékezőtehetsége, érteime gyarapszik; e munkálkodása közben szokja meg, hogy mindig el legyen foglalva, tehát megszereti a munkát. Szinte mondhatni, ily módon érjük el, hogy testi fejlődésével arányban növekszenek egyéb képességei is, tehát ez a legideálisabb tanítás.

Azon általános kívánságnak, hogy neveljen az iskola az életnek, csak így képes megfelelni; így nevel nem tudakos, de értelmes, nem munkától ir-
tózó, de munkaszerető, nem képzelt tudásukkal dicsekvő, vagy azzal meglegedő, de tanulni vágyó embereket, akik megértik s megfogják tudni, becsülni a mult kulturáját — még a legmagasabb fokut a művészt is — amely szintén a tudáson s munkaszereteten épült fel, de tudni fogják azt tovább is fejleszteni.

Tehát sz orosházi tanítók akkor, amidőn egy hónapon át napi 6—8 órán át képezték magukat a kézimunka tanítására, valóban hasznosan töltötték idejüket. Hogy ezt nem hiába tették, hogy az orosházi közönség megérti őket, mutatja az az áldozatkészség amellyel a tanítók slőjdtanfolyamának megtartását lehetővé tették.

Paulovcs József áll. isk. igazgató utánjárására ugyan, de saját belátásuktól is indítva az egyházak, a község, pénzüzetek, egyesületek, körök pénzadományai fedezik a tanfolyam költségeit, mely a tanfolyam vezetőjének tiszteletdíja s a szükséges szerszámok és anyagszerek beszerzése körül fölmerült.

Megbecsülhetetlenül sokat érne a szarvasi tanítóságra nézve is ily tanfolyam rendezése s melegen ajánljuk az illetékes közegek figyelmébe.

LEGFINOMABB

elszakithatatlan. francia
„Mimi“ férfi gummi óvszer

1 tucat 2 korona 50 fillér, 2 tucat 4
korona 50 fillér, 3 tucat 6 korona.

Pénz előzetes beküldése mellett portó
30 fillér. Utánvétellel portó 74 fillér.

„HEZ“ BUDAPEST, VIII., Losonci-utca 13.
Diszkrét szétküldés.

2

Eladó ház és hereföld.

Prjevara Pálnak 132. szám
alatt a Szentesi-ut mellett
o levő háza eladó. o

Vevő jelentkezzen a volt Véber-féle
házban.

Ugyanennek Szentesi-ut mel-
lett 12 hold hereföld tanyával
o együtt eladó. o

3—3

Eladó ház.

Harmadik kerület, Petőfi-utca 7.
számu volt *Tajber*-féle ház elköltö-
zés folytán kedvező feltételek mellett
azonnal eladó, esetleg kiadó. 2—2

Zsákkölcsönző intézet!

Tisztelettel b. tudomására ho-
zom a t. gazdaközönségnek,
hogy II. ker. Hunyadi-u. 18.
házszám alatt (Klein és Schle-
singer tüzfiatelepén) *zsák-
kölcsönzést eszközlök*
teljesen új zsákokból. Ugyan-
ott zsákokat *arúsítok* is
o jutányos árban. o

Tisztelettel:

Klein Henrik.

3—3

Özv. Forschner Mórné szülész nő veje
Winternitz Sándor

legolcsóbb árban el- vállal nap- és esernyő

javitásokat pontosan.

Lakása Lakatos postás házában
II. ker., gróf Csáki Albin-utca 100.
18

A félévszázad óta fennálló

Ujlaki Tegla- és Mészégető

Részvénytársulat

Tessék cégünkre ügyelni!

Legkitünőbb minőségű

asbestpalája

minden hasonló anyagot tulzárnyal.

Tüzálló, fagyálló, tetszetős és olcsó
anyagot szállítunk, t e d e s t vállalunk.

Kérjen árajánlatot.

Képviselő: Szarvas és Vidékére

Bárány Béla

vaskereskedő, Szarvas.

1—25

Hirdetmény.

A „Mezőturi gőzfűrés és
őrlőmalom“ mezőturi cég
ezennel közhiré teszi, hogy
a vasút melletti gőzfűrés
o telepén a o
faárakat mélyen leszállította.

Bárki megkapja a rendes
méretű, *első osztályu*
épület fának colját 6^{1/2} fil-
lérért *colba, vagyva nem*
pedig centibe fűré-
szelve. A fa erdélyi lucfe-
nyőből termeltetik, tehát
minőségileg is fölötte áll a
vizen usztatott áruknak.

Egy fuvarig terjedő megren-
delések házhoz szállítanak.

Raktáron tartunk továbbá
elsőrendű kemény tüzfát is.

Egyben tisztelettel értesítjük
a n. é. örlető közönséget,
hogy a vátot leszállított-
uk 6, azaz hat százalékra.

A buza őrlés előtt megros-
táltatik, bemázsáltatik és a
kész liszt ismét visszamá-
zsáltatik. A pontos súlyért
o szavatosságot vállalunk. o

A nagyérdemű közönség szives párt-
o fogását kérve, vagyunk o

Tisztelettel

Mezőturi Gőzfűrés és Őrlőmalom

1—6

Ösztreicher és Társai.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. kö-
zönség szives tudomására
hozni, hogy
üveg- és porcellan raktáromat
villanycsillár es mindennemű

villanyfeszereiesi cikkel

kibővittem s azon kellemes
helyzetben vagyok, hogy a

Ditmár és Brüner Testvérek R. T.

csillárgyárának **kizárólagos**

elárúsítását megkaptam a

legolcsóbbtól a legkényesebb

igényeknek eleget tehetek,

tekintettel arra, hogy gyári

lerakat, a legolcsóbb árban

számíthatom.

Kérem a t. közönséget raktáram

megtekintését **vételkényszer nélkül.**

Villanybevezetést vizsgázott szak-
értő electrotechnikus végzi kedvező

fizetési feltételek mellett.

A n. é. közönség pártfogását
kérve az új vállalatomhoz is.

Maradtam tisztelettel:

4—33

Gross Sándor.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

11-32 csakis ez a valódi

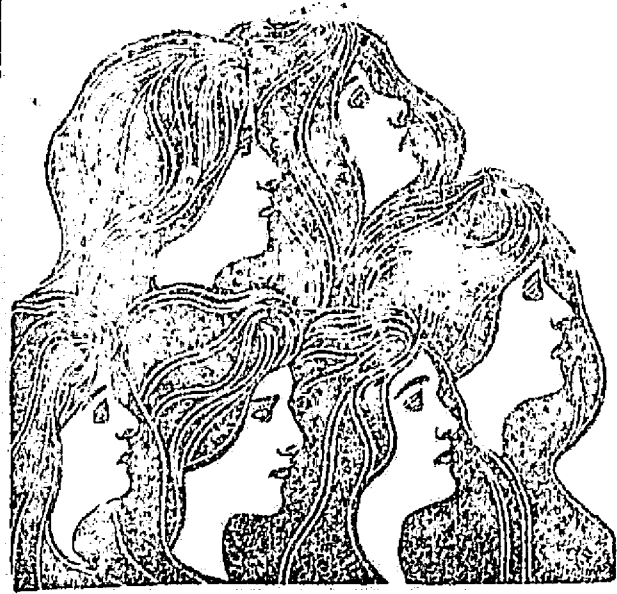
kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogériákban, gyógyszertárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és poudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi de sokszor utánczott JOHAN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánczott kölnivizet, kölniviz-poudert és kölniviz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az Ön lakhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:

HOLCZER EMIL ZOLTÁN, Budapest, VIII. ker., Szigetvári-u. 16. szám.
egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli hol szerezhető be az **eredeti minőség.**

Értesítés.

Van szerencsén a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy

Elektrotechnikai vállalatom

rövidesen megnyitom.

Villamos berendezéseket szakszerűen készítek. Nagy raktárt tartok villamos csillárokból.

Gyulai Jenő,

vizsgázott elektrotechnikus.

Megfelelő üzlethelyiséget keresek. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbbit.

12-12

Házeladás.

Négy szobából, egy konyhából, egy nagy pincéből a hozzátartozó összes mellékhelyiségekből, szép virágos és veteményes kertből, külön baromfi udvarból álló ház szabad kézből azonnal eladó.

Feltételek megtudhatók e lap kiadóhivatalában.

Ujdonság!

Schwarzlose-féle (Berlin) világhírű legújabb Rózsa parfümje darabja 5 és 12 koronáért kapható

Litaúszky Pál

(Árpád-szálloda.) fodrásznál

Megszabadul a gondoktól!

ha egy szórakoztató hangszert hozat

Wagner

„Hangszer-Király”-tól Budapest, József-körut'15. HEGEDŐ, 16 drb. felszereléssel 12 kor.
TÁROGATÓ, billentyűkkel 16 kor.
AMERIKAI GITÁR CITERA, kotákkal 16 kor.
CSALÁDI HANGVERSENYHARMONIKA 16 kor.
MANDOLIN vagy GUITÁR 16 kor.
ÉBENFA FUVÓLA I. minőségű 16 kor.
A milánói, párisi és londoni kiállításon aranyérem és érdemkereszttel kitüntetve.
Javítási szakmihelyek!
Fényképes **hangszerárjegyzék** ingyen.
Óvás! Ügyeljünk a „Wagner,” névre és a 15 házszámra. 18

Hirdetmény.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy a Körösön levő uszódákat megnyitottam, a következő fürdőórák szerint:

A főgimnáziumi uszódában:

Reggel 4 órától 7 óráig	—	—	férfiak
7 órától 9 óráig	—	—	hölgyek
9 órától 11 óráig	—	—	férfiak
11 órától 12 óráig	—	—	A Bolza grófnők
Déli 12 órától fél 2 óráig	—	—	tanári családok
D. u. fél 2 órától 3 óráig	—	—	a helyben időző diákok
D. u. 3 órától estig	—	—	hölgyek

A zöld fürdő reggel 4 órától esti 10-ig mindig a férfiak rendelkezésére áll.

Fürdő árak a régiiek.

Miután már e nyáron kétszer jött be élőviz. így az a legkellemesebb üdülést adja.

A mélyen tisztelt közönség számos látogatásáért esedezik

Kitünő tisztelettel:

8

Konrád János

Felhívás.

Tisztelettel van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, hogy a mai modern kor igényeinek megfelelő

villanszerelési vállalatot és nagyválasztéku

csillár- és lámpa raktárt

még e hó folyamán (a Szarvasi Hitelbank épületében) megnyitom.

Saját érdekében felkérem a n. é. közönséget, mielőtt szükségletét beszerezné, **ne mulassza el raktárom megtekintését** és a szerelésekre vonatkozólag **áránlatot kérni.**

Már előre is biztosítom, hogy úgy az árak, valamint a munka pontosságáról garantálok.

Tisztelettel:

Lány Lajos

elektrotechnikai vállalkozó.

8-8

Reggelizés előtt félpohár Schmidt ha u r-féle Használata valódi áldás gyomor-bajosoknak, székszorulásban szenvedőknek.

Igmándi KESERÜVIZ

Az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Kis üveg 40 fill.

Nagy üveg 60 fill.

Kapható helyben és környékén minden gyógyszertárban és jobb fűszerüzletben. 21-100

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű vevőközönség tudomására hozni, hogy

Weisz Márkusz Úrtól

a Piac-téren levő

fűszer-, csémege és
vegyes kereskedését
átvettem

és a mai kor igényeinek megfelelően kibővíttem. Mindenkor a legolcsóbb napi áron szolgálak a legjobb minőségű árukat.

Szives pártfogást kérve:

Tisztelettel

5-5 **Walfisch Károly.**

Legolcsóbb áron korpa, dara, tengeri

liszt. Naponta friss lipthói turó, sajtok.

Tyükszem,

bőrkenyvedés, szemölcs 48 óra alatt eltűnik a „CANNABIN” használata után. Üvegje 1 kor., postadíjjal 1.40 kor. Három üveg bérmentve 3 K.

Excelsior

hintőpor 48 óra alatt elmulasztja a kéz-, láb- és hónaljizzadást. 1 doboz 1 kor., postadíjjal 1.40 kor., 3 doboz bérmentve 3 kor.

Hizlalásra legalkalmasabb
40% phosphorsavat tartalmazó

Takarmánymész,

mellyel a disznóknál nagyon könnyen 300 kiló hizlalási súly érhető el. Alkalmazható azonfelül baromfi, borjúk, marhák, ökrök és lovaknál 4³/₄ kiló ára, mely hónapokig elég 5 kor. 80 fill. utánvétellel bérmentve.

Kapható mindenütt:

A hol nem lenne raktáron megrendelhető utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett a készítőnél:

Dr. Fleisch „Korona”-gyógyszertára
GYÖR 99. 6-14

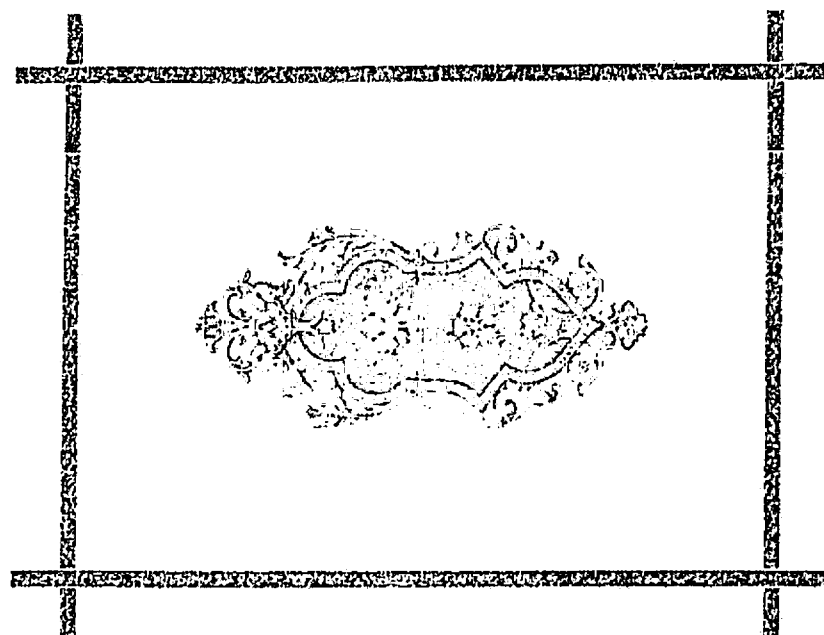
Eladó ház.

Betlehemben 400 öles beltelkes ház nagy kerttel jutányos áron s előnyös fizetési feltételekkel eladó. — Venni szándékozik Dr. Salacz Aladár ügyvédhez forduljanak. 3-3

Ruhát, Kelmét, Csipkét

fest és tisztít vegyileg

bármilyen anyagból a legtökéletesebben

30-52

Süveges János kelmefestő és vegy-
tisztító intézete **Szarvas.**

Gyász eseteknél a ruhák 24 órán belül festetnek.

THE FOX VISIBLE

MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELETE

Benedek Ernő

BUDAPEST, IV., VERES PÁLNÉ-UTCA 3. SZÁM.

A legkedvezőbb feltételek mellett, kényelmes havi részletfizetésre szállít:

1. The Fox Visible amerikai írógépet és írógépkellékeket.
2. Amerikai redőnyös íróasztalokat.
3. Amerikai könyvtár, irat- és okmánytár berendezéseket.
4. Kisebb nagyobb pénzszekrényeket.
5. Angol bőrgarnitúrákat.

Ugyebár csodálkozik

azon, hogy a THE FOX írógép hirdetéseit sehol sem látta meg. Pedig tapasztalta, hogy száz és száz írógép csinál reklámot magának a legkülönbözőbb módokon.

Nos hát

eláruljuk miért terjedt el sok száz THE FOX VISIBLE írógép minden költséges reklámháronázás nélkül. Mert aki egy THE FOX írógépet megvásárolt és meggyőződött róla, hogy szebb, tartósabb, gyorsabb írógépet keresve sem lehet találni, megmondta mindenkinek, hogy

Egyedül THE FOX

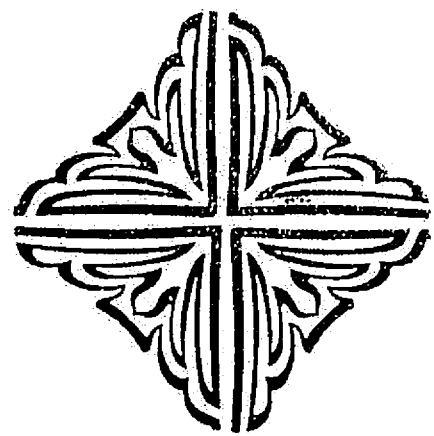
írógépet érdemes beszerezni, mert ez a legtökéletesebb látható írásu új amerikai írógép. A modern írógéptechnika nem produkált még egy a THE FOX-hoz hasonló mesterművet. Amellett, hogy ára sem magas, kedvező feltételek mellett kapható meg

71-100

Részletfizetésre is.

Miért
nem keresi fel?

LITAUSZKY PÁL
nagy illatszer- és pipere üzletét.

HOL a legolcsóbb árban a legjobb minőségű parfümök, szappanok, kölnivizek, fogkefe, fogporok és paszták, haj- és bajusz kefék, fésűk, hajfestőszerek, valamint brillantinok stb.

nagy választékban raktáron vannak.

Értesítés!

Értesítés!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy

Varrógép, kerékpár és mechanikai üzletünkkel kapcsolatban villanyfelszerelési vállalatot létesítünk.

Raktáron fogjuk tartani az e szakmához tartozó összes kellékeket — lámpa csillár, izzótestek stb. — a legjobb minőségben és a legmodernebb kivitelben.

Hogy a nagyérdemű megrendelő közönség teljes megelégedésére szolgáljunk s vállalt munkánkért a legmesszebbmenő garanciát nyújthassuk, a villanyvezetékek szerelését szakképzett s teljesen megbízható szerelőkkel végeztetjük.

Ugy bevezetést, mint az ehez tartozó felszereléseket kényelmes fizetési feltételek, esetleg havi részletfizetés mellett is eszközöljük.

Költségszámításokkal és árajánlatokkal a legkészségesebben szolgálunk.

Grosz Ármin és Fia
Szarvason. Beliczey-út 11.

5

Alapított 1880-ban.

Telefon szám: 16.

S Á M U E L A D O L F

könyvnyomdája, könyvkötészete, könyv-, papir- és írószerekkereskedése

S Z A R V A S O N.

Beliczey-út 9. szám.

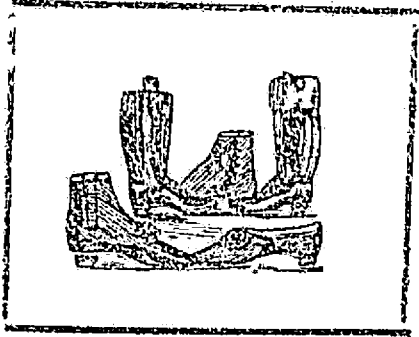
Könyvnyomdában mindennemű könyvnyomdai munkák, u. m.: bálí meghívók, eljegyzési- és esküvői értesítések, névjegyek, üzleti kártyák, levélpapír és borítékok, számlák, falragaszok, körlevelek és gyászjelentések pontosan és jutányos árak mellett készíttetnek,

Könyvkötészetemben mindenféle könyvkötészeti munkák egyszerű és diszes kivitelben a legjutányosabb árak mellett gyorsan és pontosan készíttetnek. Iskola-könyvek a legrövidebb idő alatt köttetnek be.

Olcsó és tartós munka!
Pontos kiszolgálás!

Könyvkereskedésben kaphatók az összes helybeli iskolákban használandó tankönyvek, író- és rajzszerek. Énekes- és imakönyvek nagy választékban. Mindennemű papir és írószerek nagy raktára. — Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

„Szarvas és Vidéke” kiadóhivatala.

Czipész üzlet

SZARVAS.

Hibás labának a legipszelését elvállalom. Utána helyes czipők műizléssel készíttetnek el.

Elsőrendű czipészüzlet (az Árpád bazár-helyiségben), a hol a legjobb anyagból műizléssel készített modern szabású czipők kaphatók.

Megrendelések a láb természetes felvétele után (uj eljárás) különös gonddal és izléssel készíttetnek el.

Magyar, angol és francia szakismerettel dolgozom, miután a Nagy Mélt. Magyar Kir. Kereskedelmi kormány támogatása révén tanulmányoztam a czipészet technológiáját, miből jeles eredménnyel vizsgáztam

Tiszta, finom és modern munka az irányelvem.

Kérem a nagyrabecsült közönség kitüntető pártfogását

SZÜCS JÓZSEF

czipész mester.

A legjobb gummisarkok, krémek, selyemfüzők minden színben, cipő sámfák nagy választékban kaphatók.

Ludtalpbetét faragását eszközlöm, ugyszintén rendes talpbetétek, parafagyökér és remezből kaphatók.

Ócska kocsik | becsérőltetnek

Rendelések gyorsan eszközöztetnek

Kocsigyártó üzlet

Szarvas, Deák Ferenc-utca 434. sz.

Elvállalok minden néven nevezendő f e d e r e s h i n t ó k készítését, javítását és alakítását pontos kivitelben mérsékelt árért, ugyszintén gazdasági kocsik és szekerek készítését és javítását gyorsan és pontosan.

Maradtam szives megrendeléseit kérve

kiváló tisztelettel:

Darida Sámuel

kocsi- és kerékgyártó.

25-52

Steckenpferd

liliumtejszappan

24-40

elérhetetlen hatám szeplők eltávolítására és nélkülözhetetlen szer arc- és bőr-ápolásra, mit számtalan elismerővével bizonyíthatunk. Gyógytárakban, Drogeriákban, Illatszert és fodrász üzletekben 80 fillérért kapható. Szintny páratlan hatású női kéz-ápolása a Bergmann „Manera“ liliumkrémje, mely tubusokban 70 fillérért mindenütt kapható.

Értesítjük az igen tisztelt vásárló közönséget,
 ♦ hogy fehér Eponge, (spongya kelme) Sada, divatos ruhavásznak, grenadinok, márkizettek, madeirak meg teljes választékban vannak raktáron.

6 és 12 személyes fehér damast teritékekből elsőrendű minőséget, nagy mennyiségben, rendkívül olcsó áron szereztünk be s míg e készlet tart gyári áron árusítjuk.

22-52

Kiváló tisztelettel:

Fisbein és Krausz.